

Jótekonysági koncert a zsinagógában

Dés László és zenekara, Gerendás Péter együttese és Varnus Xaver vasárnap este hat órától a Dohány utcai zsinagógában ad jótekonysági koncertet Az Élet Menete Alapítvány javára. A művészek közös produkcióval is készülnek. Az est házigazdája Fröhlich Róbert főrabbi, a koncert fővédője Vizi E. Szilveszter, az MTA elnöke lesz, műsorvezetőként Szellő Istvánt hallhatjuk. Az Élet Menete Alapítványt Kézdy György és Székelyi József színművészek attól a felismeréstől vezérelve hívták életre, hogy támogassák a holokausztról való évenkénti megemlékezéseket. Az alapítvány működésének célja, hogy az emlékezés napján minden évben megtartott nemzetközi megemlékezéseken minél több fiatal vehessen részt, valamint a zsidó őszi ünnepek után minden évben tarthassanak egy magyarországi „Az Élet Menete” emlékestet. Emellett a szervezet tanulmányi, ismeretterjesztő eseményeket is támogat általános és középiskolákban. (Népszava)

Fotótárlat Bartók-inspirációk nyomán

Bartók-inspirációk címmel nyílt meg Kohári Csaba és Tatai Balázs fotótárlata a Balassi Bálint Magyar Kulturális Intézetben (1016 Bp., Somlói út 51.). A kiállításon a két fotográfus egyéni felfogású képeit láthatják, melyeket Bartók művei inspiráltak. A tárlat december 14-ig naponta 8 és 19 óra között belépődíj nélkül megtekinthető. (Népszava)

Aida az arénában

Több mint 200 szereplő, tüzjelenetek, különleges projekciók várják azokat az operakedvelőket, akik november 29-én ellátogatnak a világ egyik legszebb és legrégebbi szerelmi történetére: Verdi Aida-jára a Budapest sportarénába. Joseph Rochlitz rendező – aki Jim Jarmuschsal is együtt dolgozott éveken keresztül –, valamint Pier 'Alli látványtervező – aki a milánói Scalában is alkotott – olyan felfogásban mutatja be az etióp hercegnő, Aida és az egyiptomi Radames szerelmének történetét, ahogy még eddig senki. Az Aida monumentális opera, nemcsak a kultúra és a látvány kombinációja egy lélegzetelállító zenés színházi előadás keretében, de különleges tüzeffekteket is felvonultat. A premier São Paulóban volt idén májusban, amelyet még ebben az évben 60 latin-amerikai és európai előadás követ. (Népszava)

TÉVÉNÉZŐ

★★★★

Ajándék buszjegy

RTL K L U B Gálvölgyi legutóbbi show-jának talán legjobb, líraian groteszk jelenete volt, amikor a család fő nagy utazási ajándékot hoz haza: két buszjegyet úgy tesz le az asztalra, mintha azokkal Tahiti-be lehetne utazni. Aztán boldogan megtárgyalják, hogy keletre utazzanak-e el a végállomásig vagy adják nászajándékba a fiataloknak, akik talán inkább „nyugatra” kíváncsiak. A műsor másik telitalálata volt az interjú, amit egy, minden ízében felkészületlen, riporter készít a jeles művészzel, akiről persze semmit sem tud. Nem is kíváncsi másra, mint magánéletének pikáns titkaira. Amiről természetesen ugyancsak semmit sem tud. Kiváló partnere volt Makai Sándor, mint ahogy Gálvölgyi műsorában egyre több ismert, kiváló művész tűnik fel, akik játékkal bizonyítják, hogy ezt a műfajt is sokkal jobban művelik, mint a gyakori fél amatőrök. Jó, hogy Gálvölgyi riporterjei maszkja, frizurája egyetlen valódi riporterre sem emlékeztetett, mert így akár több alkalmi tévészemélyiséggel is behelyettesíthették a figurát. Általában is mondhatjuk: Gálvölgyi leghálásabb terepe ezekben a műsorokban maga a televízió, a televíziózás. Mint ahogy most is kiválóan szuperáltak a műsorokat elválasztó átreklámok. Talán egyetlen olyan eleme van a show-knak, ami fáradni látszik: a gyűrőpadon vazzázó két maffiózó-vállalkozó párjelenete. A poénjaik, talán a helyeken illően is, izzadságszagúak. Bátran el lehetne hagyni őket. **Bernáth László**

Megerjük, hogy negyedévenként lesz Műgyűjtők éjszakája – szerencsére!

Falk Miksa utca: az én Bakonyom

Nyáron néhány galériatulajdonos elhatározta, hogy meghonosítja a világ számos nagyvárosában ismert és kedvelt Műgyűjtők éjszakája nevű rendezvényt Budapesten. A sikeren felbuzdulva most összel ismét megrendezték a programot, a Falk Miksa utca ezen az estén benépesült. Párizsban ugyan még jóindulattal sem éreztük magunkat, viszont bepillantathatunk a galériások utcájának egyre nagyobb jelentőségre szert tevő életébe.

Szippantásnyi párizsi atmoszférát igyekeztek a pesti flaszterra csempészni a Műgyűjtők éjszakájának szervezői a csütörtöki, álmos november este. Ha a varázslat csak addig is tartott, mint a konzervdobozokban kapható „szocializmus utolsó lehelete” vagy a „párizsi levegő” – amelyet mindenki majdnem megvett különféle turistaútján, a rendezvény mégis mozgósította a művészet barátait.

Bár a galériások utcájának körül felüli részén található nagy galériák ajtáján illúziórömbölgő kézírásos póffeszkedett a zárva felirat, a környék mégis megélné ezen az estén. Nyolc óra tájéka az esemény hírére ideérkező autósodák kétségbeesetten igyekeztek helyet keresni a szűk utcácskában, egy roncsleplei szökevényben pedig alig tudtak tölük cifra káromkodások kíséretében kifelé araszolni egy lakásfelújításról hazaigyekvő mesterek. A galériák kivilágított üvegablakai drága csillárokként szórták fényüket az utcára, a Haas Galéria előtt ácsolt sátorban Kaján Tibor karikatúrái függtek, előtte zongora – amelyen műgyűjtők muzsikáltak.

A művelt olvasó ennél a pontnál szarkasztikus megjegyzésekre számít a műkereskedők zenei talentumáról, de sajnos ki kell ábrándítanom: a galériások, úgy látszik, nemcsak a kereskedéshez értenek, kiválóan játszották a halhatatlan Take Five-öt, Dave Brubeck muzsikáját is. Az esemény népszerűségét alighanem erő-

sította az ingyenes habzó bor és a kereskedők apró figyelmeiségei.

Persze hajléktalanok még az „ingyenpia” hírére sem mertek az előkelő társaság soraiba férközni. A közönség legtöbbször a művészet barátáiból toborzódott, az embernek néha az az érzése támadt, hogy itt mindenki ismeri egymást. Igaz, érdeklődők is akadnak szép számmal, akik most fedezték fel az utcát. Trunkó Barnabás hanyag mozdulatokkal támasztotta a zongorát, Kaján Tibor bácsi egy széken szerényen teázott a Haas Galéria rendezvényén, ahol sátorban mutatták be az idős mester műveit.

„A karikatúra mindig is kíváncsított az utcára, és nagyon örülök neki, mert sokan megfordulnak itt” – válaszolta az idén nyolcvanöt éves művész kissé piszkálódó kérdésünkre, hogy vajon méltó helyre kerültek-e művei a hevenyészett sátorban.

Trunkó Barnabás megígérte, hogy Kaján Tibor kilencvenedik születésnapján is itt lesz. Nem a műfaj lebecsülése az utcai kiállítás, mesélte kérdésünkre. „Karikatúrát többen néznek, mint egy köztéri szobrot. A köztéri alkotások mellett elmennek az emberek, még azok is, akik sohasem jártak arra. A karikatúrát azonban nem lehet nem megnézni. Sajnos a napilapok ma már alig szorítanak helyet a műfajnak...” – méltatlankodott a neves humorista.

A szomszédos Erdész és Maklár Galéria termében nagy csődület támadt. A nyugati galériákban jól is-

Az Erdész és Maklár Galériában Sándorfi István egyik alkotása

FOTÓ: KERTÉSZ GÁBOR

mert művész, Sándorfi István fotorealisztikus, a nőiséget, a kiszolgáltatott testet középponti témául állító festő bemutatását időzítették erre a napra.

„Elképzelésünk szerint évente négy alkalommal rendeznénk meg a Műgyűjtők éjszakáját. Azt szeretnénk vele elérni, hogy közösen összefogva az utcában élő, dolgozó műkereskedők ne egymással versengve, hanem közösen, egy esemény keretén belül, minél szélesebb látogatóközönséget vonjanak ide

össze” – nyilatkozta kérdésünkre Erdész László, a galéria egyik tulajdonosa.

Alighanem a rendezvény gyorsan eléri a célját, még ha az utca végében sötétek is a nagy kirakatok. Az érdeklődők a műgyűjtemények titokzatos világba léphettek be ezen az estén, amelyek Márai regényeiből ismerősek. Régi polgári szalonok falai közé, ahol nehéz képkeretben függtek a ritka festmények. Csigalépcsőkön mehettek titokzatos szobákba, ahol pohár bor mellett szakavatott emberek színekről, formákról, eszterkezteléről beszélgetnek. Ahol az élet sietős körforgása egy ritka pillanatra megáll, és van lélegzetvételyi idő szünetre venni az értékeset és a szépét. **Podhorányi Zsolt**

Az idén nyolcvanöt éves karikatúristával, Kaján Tiborral is találkozhattak az érdeklődők a Műgyűjtők éjszakáján

Jungfer-mű az Iparművészetiben

Különleges ipartörténeti emlékekkel gazdagodott az Iparművészeti Múzeum nemrégiben: a Jungfer Gyula Iparművészeti Fémárugár Berzsenyi utcai üzemeinek oromfalán cégerként állt egykor az a „középkori műkovácsot” ábrázoló, közel két méter magas rézszobor, mely most a múzeum gyűjteményébe került. A szobrot Jungfer Gyula európai híru díszműkovács domborította Fessler Leó mintája nyomán az 1885-ös országos általános kiállításra. A szobor megszületésének krónikája sem hétköznapi: 1882-ben Munkácsy Mihály tiszteletére jelmez művészbált rendeztek a régi Műcsarnokban. A meghívottak között volt Jungfer Gyula is, aki erre az alkalomra készített, középkori kovácsmestert idéző jelmezt viselt. Viselete adhatta az ötletet Fessler Leónak a „középkori műkovács” alakjának megmintázásakor, melyet Jungfer Gyula készített el az 1885-ös országos kiállításra. A domborított rézlemezekből összezszegecselt, felemelt kezében kovácsoltvas díszítményt tartó szoborhoz annyira hozzánőtt készítőjének szí-

ve, hogy a kiállítást követően az alkotást – mely a kovács arcvonásaira is emlékeztet – a Jungfer-üzem Berzsenyi utcai épületén helyezték el cé-

Jungfer Gyula: A középkori műkovács szobra

FOTÓ: IPRMŰVÉSZETI MÚZEUM

gérként. A „középkori műkovács” a második világháborúban megsérült, restaurálása után a Fém munkás Vállalat Timót utcai gyárában állt egészen 1990-ig, hogy némi bolyongás után most megtalálja méltó helyét, az Iparművészeti Múzeumban.

Jungfer Gyula és cége nevéhez olyan közismert épületek kovácsoltvas munkái kötődnek, mint az Országház, a Királyi Palota, a Várkert Bazár, a Vigadó, az operaház, a Keleti pályaudvar, a Gresham-palota, de ő készítette a híres Andrassy úti bérpaloták és számos belvárosi középület díszes kovácsoltvas kapuit, s munkái a mexikói és a párizsi operaházban is megtalálhatók.

Az Iparművészeti Múzeum a legendás Jungfer cég több mint 200 épületplasztikai munkáját és tervét őrzi. A „középkori műkovács” és a kísérő Jungfer-alkotások várhatóan év végéig tekinthetők meg. A múzeum kovácsoltvas díszítményeit is megalkotó Jungfer Gyula műveiből az Iparművészeti Múzeum a közeljövőben életmű-kiállítást rendez.

Huszonnégy galéria – nyolcezer látogató

Nagy továbblépés az eddigiekhöz képest a mostani rendezvény – mesélte kérdésünkre Haas János, a Haas Galéria tulajdonosa. „Ha Párizst még nem is sikerült idevarázsolnunk, de alakul. Kavargó, színes hangulat, sokféle kiállítás, program, koncertek, sok ember, jó hangulat, szerencsére jó idő is – ez már azért valami.” Augusztusban volt először Műgyűjtők éjszakája. Az első rendezvény alkalmával kilenc galéria nyitott ki, most huszonnégy. Akkor kétezer ember látogatott el, most – becslések szerint – nyolcezer.

A Mecénás Nap summája:

8,5 millió forint

A neves kulturális menedzser, Török András nevéhez kötődő Summa Artium Alapítvány tavaly rendezte meg az első mecénás napi árverést, melyen akkor 15 tételre, kulturális projekt támogatására lehetett licitálni. A nemes hagyomány idén is folytatódott.

Török András, a Summa Artium vezetőjének közlése szerint idén 8,5 millió forintot gyűjtöttek össze a 10 kulturális projekt számára.

A kalapács alatt szerepelt például a Parafónia Zenekar karácsonyi lemeze és falinaptára, de támogatni lehetett fiatal fotóművészek az arles-i fotófesztiválon való megjelenését vagy a Hólyagcirkusz Színház jövőbeli előadásának díszleteit és jelmezeit, illetve a Műcsarnok baráti körének 1. számú tagsági kártyáját is meg lehetett szerezni.

Török András azt is pozitívumként említette, hogy idén minden projekt támogatóra talált.

(hamvay)

-hp-